

τὸν υἱὸν τοῦ Ἰῶνα φέρεται καλλίτερον. Ἐκεῖνος ἄνευ περαιτέρω θυροῦ βου ἀπέστειλε καὶ ἀπεκεφάλισε τὸν υἱὸν τοῦ καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀπέστειλε δῶρον εἰς τὸν Μέγαν Κύριον, ὅστις ἀμείβων τὴν αὐστηράν τοῦ κυβέρνησιν ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν ὅλα τὰ κτήματα τοῦ υἱοῦ τοῦ (ἅτινα ἄλλως περιέρχονται εἰς τὸν Μέγαν Κύριον). Μὲ τὰ κτήματα αὐτὰ ἴδρυσεν διάφορα ὠραῖα κτίρια, ὧν τὸ χάνι αὐτὸ καὶ τὸ Δζαμίον δὲν εἶναι τὰ τελευταῖα.

Εἰς τὴν Δυτικὴν πλευρὰν τῆς πόλεως (τὴν ὁποῖαν διήλθομεν τὴν ἐπομένην ἡμέραν) ὄρει εἰς μικρὸς ποταμὸς, ἐφ' οὗ εὐρεται εἰς Τουρκικὸς μύλος, γυρίζων 3 ζεύγη πετρῶν (ἐκαστος μύλος ἀλέθει 10 κοιλὰ ἢ κοφίνια σίτου εἰς 12 ὥρας) καὶ ὅμως τὸ ὕδωρ ἐκεῖ δὲν εἶναι τόσῳ εὐρὺ καὶ ἡδυνάμην εὐκόλως νὰ ὑπερπηδήσῃ αὐτό. Ἕλληνες εἶναι οἱ διαχειρισταὶ τοῦ μύλου ὅστις ἀνήκει εἰς τὸ *Ἀγία Βαλή*, μικρὰν πόλιν (περὶ ἧς εὐθὺς ἀμέσως). Πλησίον ἀκριβῶς τῆς πόλεως ἐκείνης εἶναι ἐν κεραμοποιεῖον ὅπερ διαχειρίζονται ἄλλοι Ἕλληνες ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου. Καίτοι τὸ ἔδαφος καθ' ὅλον τὸν δρόμον μέχρις ἐδῶ εἶναι μαῦρον, σπογγώδες καὶ βαλτώδες, ἐδῶ ὑπάρχει τόσον καλὴ φυσικὴ ἀνάμιξις ἄμμου, ὥστε νὰ κάμνῃ ἐξαίρετους κεράμους. Ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ὅταν ἐξερχόμεθα τῆς πόλεως, ὑπάρχει μία γέφυρα ἐκ τεσσάρων τόξων, μακρὰ ἐν συνόλῳ 146 βημάτων. Δὲν ὑπάρχει διόλου ῥεῦμα κατὰ τὸ θέρος, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ πόλις κεῖται ἐπὶ ἐνὸς εἵδους τηγαλίου (τ. ἔ. ὀμαλοῦ ἐδάφους σημ. *Μεταφρ.*) κατ' ἀνάγκην τὸν χειμῶνα θὰ εἶναι μέγα τὸ ῥεῦμα. Ὁ λίθος μετὰ τὸν ὁποῖον εἶναι ὠκοδομημένη ἡ γέφυρα αὕτη εἶναι τοιοῦτο πορώδες εἶδος σκληροῦ (Pumex=ἀσβεστολίθου (:)) ὁποῖον οὐδέποτε εἶδον. Μοὶ ἐφάνη ὅτι ἦτο κατεσκευασμένος ἐκ πηλοῦ καὶ κόκκων ἄμμου, ὅστις πλαττόμενος κατόπι δύναται νὰ γεννᾷ τοὺς βολβοὺς ἐκείνους. Πρὸς τὸ κάτω μέρος τοῦ ποταμοῦ ὑπάρχει μικρὰ πόλις καλουμένη *Muctary*. Ἡ πόλις αὕτη δηλονότι τὸ Μπουργὰς ἦτο ἀναμφιβόλως ἡ ἀρχαία Bergula, ὁ ποταμὸς αὐτὸς ὁ Μέλας ποταμὸς.

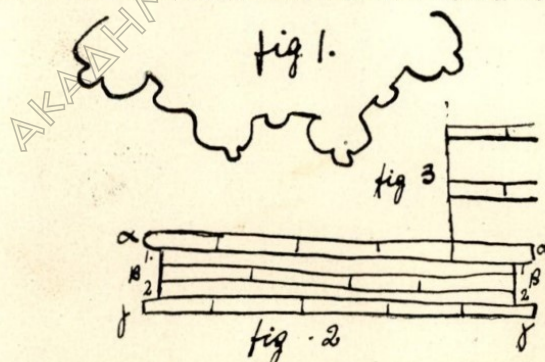
Μαΐου 8 πρὸς τὸ Μπουμπάς-Κιοϊ (Bobbas-cui)

4 1/2 ὥραι μίλια 13

Ἐν μίλιον ἀπὸ τοῦ Μπουργὰς ἱστάμενοι ἐπὶ μικροῦ λόφου πρὸς τὰ ἀριστερὰ εἶδομεν τὴν Ἀγία Βαλή, μίαν μικρὰν ἐλληνικὴν πόλιν (ὡς λέγεται), ἀλλὰ πολυάνθρωπον, ὑπαρχουσῶν ἐκεῖ ἐπέκεινα τῶν 400 οἰκογενειῶν. Πολλοὶ τῶν ἀνδρῶν μεταβαίνοντες εἰς ἐργασίαν ἔξω καθ' ὅλην τὴν ἐβδομάδα (ὡς ἐλέχθη προηγουμένως) καὶ ἐπιστρέφοντες τὸ Σάββατον ζῶσι πολὺ καλὰ, διότι εἶναι ἐργατικώτεροι περισσότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἕλληνας, οὓς ποτε συνηντήσαμεν. Ἐξ μίλια μακρὰν τοῦ Μπουμπάς-Κιοϊ (πρόκειται προφανῶς περὶ τοῦ Βαβα-ἔσκι, σημ. *Μεταφρ.*) διέβημεν ἓνα μι-

John Covel
Sept 1st to April 23
1675
K. 22912
r. 179
τοῦ Διον. Βορμάρ
Μουσίου
Ἐρμού
τ. 18. 1939
c. 23

κρὸν ῥύακα καὶ ἓν καὶ ἡμισυ μίλιον πορρωτέρω ἕνα ἄλλον καὶ εἰς ἴσην ἀπόστασιν ἕνα τρίτον μετὰ γεφύρας, ὅλους σχεδὸν ξηρούς. Οὗτοι συναντῶμενοι (ἴσως) ἀποτελοῦν τὸν Ἀψινθον (ἴδε Ortelius Geogr. καὶ ἄλλ.) ἢ μᾶλλον βραχίονας τοῦ Ἀρίσβου. Τὸ Μπομπάς-Κιοῖ ἦτο εὐρεῖα πόλις καὶ ἴσως ἦτο τὸ Bundidizum τοῦ Ἀντωνίνου. Εἰς γέρον Τουρκος ἔλαβεν αὐτὸ παρὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ παρ' αὐτοῦ ὀνομάζεται σήμερον. Διότι βοββὰ εἶναι τὸ κοινὸν ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ ἀποδίδεται εἰς ἕκαστον γέροντα ἓν κοινῇ ὀμιλίᾳ. Εἶναι τεθαμμένος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἁγ. Νικολάου, τὸ μόνον ἀπομένον ἐνταῦθα μνημεῖον ἢ οἰκοδόμημα τῶν Ἑλλήνων. Ἐγινε τόπος προσευχῆς καὶ ἀναγνωρίζεται ὡς μέγας ἅγιος μετὰ τοῦ κοινοῦ λαοῦ. Ὅταν εἰσῆλθομεν εἰς αὐτὸν ἵνα ἴδωμεν τὸν τάφον αὐτοῦ συνηντήσαμεν ἕνα ἄλλον γέροντα Τουρκον, ὅστις εἶχε φέρει τρία κηρία καὶ παρέδωκεν αὐτὰ εἰς μίαν γραῖαν γυναῖκα, ἣτις ἐπιμελεῖται τοῦ εὐκτηρίου οἴκου καὶ δεικνύει αὐτὸν εἰς τοὺς ξένους. Εἶπεν ὅτι ἔκαμεν ἓν τάξιμον ἐν στενοχωρίᾳ του, ἵνα κάμῃ τὴν προσφορὰν αὐτήν. Ἡ γραῖα μᾶς εἶπε· μάλιστα τέκνα μου, ὅταν εὐρίσκεσθε εἰς κίνδυνον, προσεύχεσθε εἰς τὸν ἅγιον αὐτὸν ἄνθρωπον καὶ αὐτὸς ἀπαισίστως θέλει σᾶς βοηθήσῃ. Ὡ σεῖς, ἀδελφαί, εἶπεν ὁ γέρον Τουρκος· μὴ διαπράττετε εἰς μάτην ἁμαρτίας· διότι αὐτὸς ἦτο θνητὸς ἄνθρωπος καὶ ἁμαρτωλός, ὡς ἡμεῖς. Γινώσκω αὐτό, ἀνέφερεν ἡ γραῖα, ὅτι μόνος ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ τὰ πάντα καὶ αὐτὸς (ὁ ἅγιος) ἐνεργεῖ οὐδέν. Ἀλλ' ὁ Θεὸς χάριν αὐτοῦ θέλει ταχύτερον ἐπακούσῃ ἡμῶν.. καὶ οὕτως ἔληξεν τὸ σημεῖον τοῦτο τουρκικῆς θεολογίας. Ὁ ναὸς οὗτος παραμένει ἐντελῶς ἀχέραιος· εἶναι μικρὸς (ὡς εἶπον ἀνωτέρω, εἰκάσω ὅτι πλείστοι ἄλλοι ὑπάρχον ἐκεῖ) ἀλλὰ πολὺ ὥρατος, εἰς τὸ αὐτὸ πε-

ρίπου σχέδιον μετὰ τὴν Ἀγίαν Σοφίαν μετὰ ἕνα μέγαν θόλον ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ ἑξωτερικὸς τοῖχος εἶναι ὥσαντι ὀδοντωτὸς ἐν τῇ μορφῇ ἣν δεικνύει ἡ εἰκὼν σχ. 1. Τὸ μᾶλλον ἀξιοσημεῖωτον πρᾶγμα εἶναι, ὅτι